

RAPORT Z WYJAZDU STYDIALNEGO DO AUSTRII

1. Raport dotyczy wyjazdu do Austrii przedstawicieli 5 LGD (planowano 6-ciu, ale jedna LGD – „Dolina Karpią” nie odpowiedziała na zaproszenie) znajdujących się na odcinku planowanego do wspólnej realizacji projektu Szlaku Maryjnego z Kalwarii Zebrzydowskiej do Częstochowy jako odcinka międzynarodowego szlaku z austriackiego miasta Mariazell do Częstochowy.
2. Wyjazd odbył się z dniach: 22-25 października 2006 r.
3. Lista uczestników wyjazdu w załączeniu.
4. Przed wyjazdem jego uczestnicy spotkali się w Domu Pielgrzyma w Kalwarii Zebrzydowskiej, w którym także nocowali z 22 na 23 października. Podczas spotkania omówiono cele i program wyjazdu.
5. Pierwsze spotkanie z partnerami austriackimi odbyło się w dniu 23 października w klasztorze w Geras. Przed spotkaniem zwiedzono wystawę w klasztorze, poświęconą m.in. roślinom leczniczym uprawianym w tym klasztorze. W klasztorze realizowane są też międzynarodowe kursy związane ze sztuką i rzemiosłem. W spotkaniu uczestniczyli: Roland Deyssig – manager LGD Waldviertel Wohlviertel (LGD WW, obejmującego działaniem Geras), Sabine Laz z LGD Kemptal, o. Józef – przedstawiciel klasztoru, Klaus Rebernik z firmy turystycznej działającej na części majątku klasztoru (hotele) i Aloes Adam – starosta Desny z czeskiego LGD Jemnicko. R. Deyssig przedstawił działalność LGD Waldviertel Wohlviertel i plany związane z kontynuacją Szlaku Maryjnego na odcinku z St. Pölten do granicy czeskiej. LGD WW wsparło ok. 30 projektów w ciągu 4 lat. Rocznie na projekty przeznaczane jest 180 tys. Euro. Przykładowe projekty to: przetwórstwo owoców, oznakowanie ścieżki rowerowej, wieża widokowa, promocja turystyki konnej, promocja turystyczna regionu (tablice informacyjne, foldery, ulotki), szlak pszczelarski (tablice informujące o produkcji miodu), projekty edukacyjne. LGD WW planuje realizację oznakowania Szlaku Maryjnego z St. Pölten do granicy czeskiej i jest zainteresowane dalszym przebiegiem szlaku przez Czechy. Trasa przebiegnie przez mały kościół pielgrzymkowy Maria Schnee, klasztory w Geras, Pernegg i Altenburg, kościół pielgrzymkowy Maria Dreieischen oraz klasztory w Gottweig i Herzogenburg. Trasa jest częściowo wytyczona, przygotowano projekty tablic informacyjnych i oznakowania trasy. W projekcie uczestniczy sąsiednie LGD Kemptal. Klaus Rebernik przedstawił propozycję opracowania całościowej koncepcji Szlaku od Mariazell do Częstochowy wraz z podziałem na odcinki tematyczne. Ich temat to „cisza”. R. Deyssig planuje przyjazd do Polski w lutym 2007 r.. Jest zainteresowany przygotowaniem wspólnego projektu międzynarodowego LGD z Austrii, Czech i Polski. Czeski partner nie miał rozeznania odnośnie możliwości realizacji szlaku na terenie Czech i sugerował kontakt w tej sprawie z siecią czeskich LGD.
6. Pierwszy nocleg w Austrii miał miejsce w Gasthof Voralpenhof w Frankenfels - pensjonacie prowadzonym przez rodzinę Hofeggerów.
7. Kolejne spotkanie odbyło się w dniu 24 października w Urzędzie Miejskim w Kirchberg an der Pielach, gdzie znajduje się też biuro LGD Pielachtal. W spotkaniu uczestniczyli Petra Scholze-Simmel z tego biura i Burmistrz Kirchberg – Anton Gonaus. Przedstawiono działalność LGD, ze szczególnym uwzględnieniem Szlaku Maryjnego. LGD obejmuje 8 gmin i pomimo sugestii o powiększenie LGD (w Austrii jest bardzo dużo małych LGD) chce pozostać na obecnym obszarze. Rada składa się z 16 osób – połowę stanowią przedstawiciele burmistrzów, druga połowa to przedsiębiorcy i przedstawiciele organizacji pozarządowych (zasada 50%). W Biurze LGD pracują 3 osoby, ale nie na pełne etaty (razem zajmują dwa pełne). LGD działa od 1995 roku. W ramach Leadera II realizowano głównie projekty gospodarcze tj. przeróbka drewna czy wytwarzanie wódek. W ramach Leadera+ realizowane są głównie projekty turystyczne, choć są też gospodarcze jak np. produkcja suszonych owoców. Z Leadera+ sfinansowano oznakowanie Szlaku Maryjnego z Mariazell do St. Pölten oraz materiały promocyjne (broшуry, ulotki), choć koncepcja Szlaku pojawiła się znacznie wcześniej. Podczas spotkania zaprezentowano sposób

oznakowania Szlaku oraz ofertę pakietu dla turystów. Szlak koloru żółtego zawiera logo z wizerunkiem Bazyliki w Mariazell. Oferta pokonania trasy w trzy dni (na odcinku St. Pölten do Ober-Grafendorf pociągiem) składa się z dwóch noclegów, przewozu bagaży, obsługi przewodnika, przejazdów kolejowych, materiałów promocyjnych – całość w atrakcyjnej cenie 99 Euro. Przedstawiciele LGD wyrazili chęć współpracy przy realizacji międzynarodowego Szlaku z Mariazell do Częstochowy i dalszego rozwoju wspólnej oferty turystycznej.

8. Do Mariazell większość uczestników udała się pociągiem atrakcyjną trasą w terenie górskim z licznymi tunelami i wysokimi wiaduktami. Przejazd tą trasą jest szczególnie atrakcją turystyczną regionu Pielachtal. W niektóre dni roku podróż odbywa się w wagonach retro. Wzdłuż torów biegnie szlak pieszy.
9. W Mariazell zwiedzono bazylikę, w której ks. Ryszard Gołuch odprawił mszę w intencji projektu! Niespodzianką był brak oznakowania trasy pielgrzymkowej, co można tłumaczyć faktem, że Mariazell leży poza obszarem działania LGD Pielachtal, a działająca na tym obszarze LGD Mariazellerland – Mürztal, jak się okazało po następnym spotkaniu, jest mało zaangażowana w projekt Szlaku Maryjnego.
10. Spotkanie z przedstawicielami LGD Mariazellerland – Mürztal m.in. Markusem Leingruberm oraz kilkoma innym osobami realizującymi i obsługującymi projekty, odbyło się w miejscowości Dorf Veitsch. Obszar działania LGD nazywany jest „Region der Wege” (region na szlaku lub w drodze) – dosłownie i w przenośni - w przeszłości był obszarem przemysłowym, obecnie turystyka staje się jedną z ważnych dziedzin gospodarki. Promocja turystyki w 90% pochodzi ze środków programu Leader+. Zaprezentowano projekt ogromnego drewnianego krzyża pielgrzymów, który wysoki na ponad 70 m i wybudowany na górze jest wieżą widokową. Krzyż znajduje się na ponad 30-stokilometrowej pętli pielgrzymkowej, wzdłuż której ustawiane są rzeźby – rezultat organizowanych warsztatów rzeźbiarskich. LGD jest zainteresowane współpracą z Polską, a z pewnością przyciąganiem polskich turystów – posiada broszury z ofertą turystyczną w języku polskim.
11. Drugi nocleg w Austrii z 24 na 25 października miał miejsce w starych domach, odrestaurowanych w ramach projektu „Leben in oststeirischen Bauernhäusern” („życie we wschodniostyryjskich domkach wiejskich”). Projekt ten przedstawiła Helga Bloder – niezależny konsultant, w dniu 25 października podczas spotkania w Großwilfersdorf. Ponad stuletnie domy odnawiane są pod nadzorem konserwatorów, z użyciem starych materiałów i technik budowlanych. Meble są również stare, odrestaurowane lub wykonywane przez lokalnych rzemieślników z tradycyjnych materiałów. Tylko kuchnia i łazienka wyposażane są nowoczesnie, ale wkomponowane w sposób zachowujący styl. W gospodarstwach promuje się lokalne wyroby żywnościowe oraz zdrowy styl życia. Domki wyposażone w urządzenia do rekreacji i odpoczynku. Projekt przyczynił się do uczynienia z regionu miejsca, gdzie jest najwięcej w Austrii miejsc noclegowych. Pani Bloder zwróciła uwagę na rosnące wymagania turystów, co pociąga za sobą potrzebę świadczenia usług na wysokim poziomie i uzupełniania oferty pobytowej o dodatkowe atrakcje.
12. Podczas spotkania w dniu 25 października w Großwilfersdorf, swoje prezentacje przedstawili też przedstawiciele dwóch organizacji: EU-Regionalmanagement Oststeiermark (agencji rozwoju i zarządzania funduszami unijnymi we Wschodniej Styrii) i Tourismusregionalverband Oststeiermark (związku turystycznego Wschodniej Styrii) – Klaus Buchner i Larisa Ristl. K. Buchner przedstawił działalność agencji, a L. Ristl przedstawiła działalność związku, ze szczególnym uwzględnieniem projektu promocji szlaków pielgrzymkowych „Auf den Spuren der Pilger und Wallfahrer”. Agencja jest organizacją non-profit, nadzorowaną przez polityków, której zadaniem jest pomoc w pozyskiwaniu środków unijnych do regionu i zarządzanie wybranymi projektami. Jednym z programów, w ramach którego agencja pomaga beneficjentom czyli Lokalnym Grupom Działania jest Program Leader+. Związek turystyczny zajmuje się promocją regionu Wschodniej Styrii. Główne tematy to: zdrowie i odnowa biologiczna, w tym termy i szlaki zdrowia (pielgrzymkowe), przeżycia z naturą, sport i rekreacja, kultura i obyczaje oraz kulinaria. Projekt „pielgrzymkowy” realizowany jest ze środków Programu

INTERREG IIIA i Leader+. Projektem objęte są miejsca we Wschodniej Styrii i w Słowenii. Planuje się współpracę z Węgrami. W ramach projektu stworzono bardzo profesjonalne materiały promocyjne (broszury, ulotki, mapy, flagę, postery). Oznakowano specjalnymi tabliczkami szlaki pielgrzymkowe. Do projektu włączyło się ok. 110 partnerów biznesowych – noclegodawców i restauratorów. Partnerzy są oznakowani tabliczkami podobnymi do oznakowania szlaków. Niestety nie zastosowano odpowiednich kryteriów doboru partnerów – planuje się zastosowanie takowych w przyszłości dla obniżenia liczby partnerów i zapewnienia odpowiednich standardów usług. Projekt się kończy i na razie nie ma nowych propozycji, co będzie dalej z projektem, ale wyrażano chęć współpracy.

13. Uczestnicy wyjazdu wypełnili karty jego oceny. Podsumowanie ocen podano w załączeniu.

14. Podsumowanie i wnioski:

- a. zgodnie z oceną uczestników, wyjazd szkoleniowy należy uznać za udany i pożyteczny,
- b. zapoznano się z oznakowaniem szlaków pielgrzymkowych, w tym Szlaku Maryjnego z Mariazell do St. Pölten oraz pakietem ofertowym przejścia Szlaku,
- c. nawiązano kontakty z partnerami austriackimi z obszaru 4 LGD oraz innymi organizacjami realizującymi projekty z Programu Leader+,
- d. partnerzy austriaccy wyrazili gotowość dalszej współpracy, a manager jednej z LGD zapowiedział swoją wizytę w Polsce w lutym 2007 r.,
- e. projekt Szlaku Maryjnego z Kalwarii Zebrzydowskiej do Częstochowy należy kontynuować w oparciu o poznane doświadczenia - podjęto w trakcie wyjazdu pewne ustalenia w sprawie wspólnego przygotowania wniosku do Departamentu Turystyki w Ministerstwie Gospodarki,
- f. należy rozważyć zaproszenie większej ilości przedstawicieli LGD z Austrii i organizację szkoleń dla polskich LGD zainteresowanych rozwojem turystyki pielgrzymkowej,
- g. należy poszukać formuły współpracy z partnerami z Austrii i innych krajów w zakresie zarówno Szlaku Maryjnego, jak i innych szlaków pielgrzymkowych, a przede wszystkim przygotować wspólny projekt współpracy pomiędzy LGD w ramach formuł Programu Leader+; projekt też kwalifikowałby się do Programu INTERREG IIIB, ale nie ma już zapewne środków,
- h. należy nawiązać kontakt z siecią czeskich LGD odnośnie przebiegu Szlaku Maryjnego przez Czechy.